



15.8.2022

Helsingin yliopiston lausunto HUS järjestämissopimuksesta

Helsingin yliopisto kiittää mahdollisuudesta kuulemistilaisuuksista sekä mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto luonnoksesta HUS järjestämissopimuksen osalta. Helsingin yliopiston lausunto sisältää kommentit sekä lääketieteellisestä tiedekunnasta että valtiotieteellisestä tiedekunnasta kattavaan koko HY:n antaman sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen sekä sote-kenttään liittyvän tutkimuksen.

Yleistä

Helsingin yliopisto haluaa esittää huolensa TKKI toiminnan rahoituksesta. Nyt lausunnolla olevassa luonnoksessa todetaan, että *TKKI-toiminta edellyttää pysyvää, turvattua ja merkittävää tarvevakiointikertomesta riippumatonta valtion rahoitusta.*

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla 615/2021 (§9) sekä HUSin perussopimuksessa (§ 4) todetaan, että järjestämissopimukseen sisältyvien tehtävien siirron yhteydessä on sovittava tehtäviin kohdistuvasta rahoituksesta. *Helsingin yliopisto näkee tärkeänä, että järjestämissopimuksessa määritellään tarkasti millä päätöksentekomekanismeilla HUS-yhtymän jäsenet päättävät rahoituksesta ja miten TKKI-rahoituksen taso määräytyy.*

Helsingin yliopisto ei ole järjestämissopimuksen sopijapuoli. Siten järjestämissopimuksen valmistuttua tarvitaan keskustelua siitä, millainen sopimus pohja HUS-yhtymän, Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin(?) sekä Helsingin yliopiston koulutusalojen välille rakennetaan koskien TKKI-rakenteita. TKKI rakenteista tulee laatia yhteistyösuhteita, vastuunjakoja ja resursointia tarkentava, nykyistä pääkaupunkiseudun kuntien, HUSin ja HY:n välinen sopimus.

Järjestämissopimuksessa todetaan, että Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän TKKI-toiminta tukee *yhdessä asetettuja strategisia* tavoitteita ja että perustetaan koordinoiva neuvottelukunta, joka yhteensovittaa TKKI-toimintaa strategiaan painopisteisiin nähden. Helsingin yliopisto pitää neuvottelukunnan perustamista tärkeänä yhteistyön rakenteena, jossa osapuolet voivat yhdessä koordinoita koulutuksen ja tutkimuksen kenttää ja työnjakoa. Järjestämissopimuksen osalta jää kuitenkin epäselväksi, missä asetetaan strategiset tavoitteet, joita koordinoiva neuvottelukunta tukee ja yhteensovittaa.

Mainitun neuvottelukunnan ja sen mahdollisten alatyöryhmien osalta on tärkeää, että Helsingin yliopistolla on niissä edustus sekä lääketieteellisestä että valtiotieteellisestä tiedekunnasta.



Järjestämissopimuksen viimeisenä kohtana (s.3) kirjataan *Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvä tutkimus- ja kehittämissyhteistyöstä* ” HUS-yhtymällä on lakisääteisiä TKKI-velvoitteita myös HYTE-työn osalta, joihin perustuen HUS Pth-yksikkö tarjoaa HYTE-työhön liittyvää koulutustoimintaa ja esimerkiksi verkostotyömahdollisuuksia tai kehittämispajoja yhteistyössä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa Uudenmaan- tason HYTE-työryhmässä sovittavalla tavalla. Lisäksi HUS Pth-yksikkö tukee alan tutkimus- ja kehittämistyötä. Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla on myös HYTE-työhön liittyvää omaa TKKI-toimintaa.

Helsingin yliopisto esittää, että HYTE yhteistyötoimijana mainitaan myös Helsingin yliopisto. Esimerkiksi mainitsemalla, että Pth-yksikkö tukee alan tutkimus- ja kehittämistyötä yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa.

Tiedekuntien yksityiskohtaiset kommentit

Lääketieteellinen tiedekunta

Koulutustoiminnan yhteistyö, yhteensovittaminen ja työnjako

Järjestämissopimuksessa todetaan, että ”Erikoissairaanhoidon *käytännön oppiminen koordinoidaan* HUS-yhtymän toimesta ja se tapahtuu pääosin HUS-yhtymän organisaatiossa. ”

”Perusterveydenhuollon lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisen koulutuksen *käytännön taso koordinoidaan* HUS-yhtymän toimesta, ja Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla on merkittävä rooli perusopetuksessa ja ammatillisessa jatkokoulutuksessa.”

Lääketieteelliselle tiedekunnalle jää epäselväksi mitä tarkoitetaan käytännön tason koordinoinnilla? Tarkoitetaanko erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon toimintaympäristön tarjoamista koulutusympäristönä ml potilaat ja henkilöstö vai laajempaa koulutuksen toteuttamiseen liittyvää organisointia. Tiedekunta esittää, että muotoiluja täsmennettäisiin seuraavasti:

”Erikoissairaanhoidon käytännön oppiminen tapahtuu pääosin HUS-yhtymän organisaatiossa ja sitä koordinoidaan ja toteutetaan HUS henkilöstön toimesta yhteistyössä lääketieteellisen tiedekunnan henkilöstön kanssa. ”

”Perusterveydenhuollon lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisen koulutuksen käytännön taso koordinoidaan HUS-yhtymän toimesta ja koulutus toteutetaan HUS:n, Uudenmaan hyvinvointialueiden sekä Helsingin kaupungin henkilöstön toimesta.

Lisäksi tiedekunta esittää, että HUS Perusterveydenhuollon yksikköä koskevaa tekstiä täydennetään seuraavasti:

”HUS Perusterveydenhuollon yksikkö (HUS Pth-yksikkö) koordinoi ja tuottaa koulutusta tiiviissä yhteistyössä lääketieteellisen tiedekunnan kanssa perusterveydenhuollon jatkokoulutusvaiheessa oleville lääkäreille, kouluttaa perusterveydenhuollon kouluttaja- ja ohjaajalääkäreitä sekä ylläpitää yleislääketieteen ammatillisen jatkokoulutuksen verkostojä. ”

Erikoishammaslääkäreiden koulutusmahdollisuuksia tulee lisätä hyvinvointialueiden asukkaiden hoidon tarpeen tyydyttämiseksi. Tässä kohdassa tarkoitettaneen erikoistuvia hammaslääkäreitä.



Tutkimustoiminnan yhteistyö, yhteensovittaminen ja työnjako

Tutkimustoiminnan yhteistyön, yhteensovittamisen ja työnjaon osalta tiedekunta esittää seuraavia muutoksia tekstimuotoiluun. Muutosesityksien tavoitteena on laajentaa ja tarkentaa järjestämissopimuksessa tarkoitettua tutkimuskenttää.

Hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä tekevät laajaa tutkimus- ja kehittämissyhteistyötä, mm. HY:n, Aalto yliopiston ja alueen AMK:iden kanssa. Tähän sisältyy monimuotoista tutkimusta opinnäytetöistä väitöskirjoihin.

Ehdotetaan, että monimuotoinen tutkimus kuvata laajemmin esim. ”*Opinnäytetöistä ja väitöskirjoista kliiniseen tutkijalähtöiseen tutkimukseen sekä siitä nousevaan yritysyrityshöön ja innovaatioihin.*

Yhteiset rakenteet mahdollistavat henkilöstön osaamisen kehittämisen ja eri toimijoiden verkostoitumisen.

Ehdotus uudeksi muotoiluksi: HUS-yhtymään muodostettavat yhteiset rakenteet ja toimintamallit mahdollistavat henkilöstön osaamisen kehittämisen ja eri toimijoiden verkostoitumisen.

HUS-yhtymän keskeinen rooli on yhteistyökumppaneineen luoda kyvykkyyksiä, kouluttaa tieteellisen tutkimuksen osaajia, sekä tuottaa maassamme eniten tutkittua lääketieteellistä tietoa.

Ehdotus uudeksi muotoiluksi: Tuottaa maassamme eniten tutkittua lääketieteellistä ja laajemmin terveystieteellistä ja sosiaalitieteellistä tietoa.

Pääkaupunkiseudun neurotieteiden HY-Aalto yliopisto yhteistyökokonaisuuden osana neurotieteen tutkimuksen edistäjänä.

Ehdotetaan teksti poistettavaksi, koska kuvaa vain yhden tieteenalan yhteistyökokonaisuutta.

Yhteistyössä Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HY:n kanssa HUS-yhtymä toteuttaa ja jatkaa menestyksellistä tutkimustoimintaa tiiviissä vuorovaikutuksessa painottaen vahvuusalueita (kuten biopankki, syöpäsairaudet, sote-asiakastiedon tietoturvallinen hyödyntäminen, kehittämishankkeet lasten ja nuorten sairaudet, rokotetutkimukset).

Ehdotus: poistetaan painoalueet, koska nämä kuvaavat tämän hetken muutamia vahvuusalueita, mutta eivät välttämättä kattavasti.

Valtiotieteellinen tiedekunta

Yleisiä huomioita liittyen sosiaalihuollon TKKI-rakenteiden sopimus pohjaan ja rahoitukseen

Helsingin yliopiston sosiaalityön koulutuksen ja tutkimuksen näkökulmasta TKKI-rakenteiden tulevaisuuden avainkysymyksiä ovat Helsinki Practice Research Centreen (HPRC) sijoittuvan käytäntötutkimuksen toimintaedellytysten vahvistaminen, yliopistolliset sote-keskukset ja niihin sijoittuvat kaksoisvirat sekä sosiaalityöntekijöiden oman työnsä tutkimisen mahdollisuuksien vahvistaminen. Vähimmäistavoitteena HPRC:n rahoituksen osalta on nykyistä kuntarahoitusta vastaavien resurssien turvaaminen.



Yksityiskohtaisia huomioita järjestämissopimukseen

Koulutustoiminnan yhteistyötä, yhteensovittamista ja työnjakoa koskevan luvun osalta jää epäselväksi, onko luvun tarkoitus käsitellä sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon koulutustoimintaa. Pyydämme, että sosiaalihuollon koulutuksen käsittelyä tarkennetaan ja että tässä yhteydessä mainitaan yliopistolliset sote-keskukset, kaksoisvirat ja sosiaalityön käytännönopetuksen sopimus pohjan vahvistaminen.

Yliopistolliset sotekeskukset mahdollistaisivat jatkossa käytännönopetuksen sijoittumisen ensisijaisesti näihin yksiköihin. Sosiaalihuollon koulutuksessa verkostomalli ei ole riittävä tapa järjestää yliopistollisia sote-keskuksia, koska volyymit verrattain pieniä, ja siten verkostomuotoinen toiminta jää helposti ohueksi ja uhkaa kuihtua. Käytännönopetuksen sopimus pohjaa ja koordinaatiota tulisi vahvistaa siten, että hyvinvointialueet, Helsinki ja HUS-yhtymä ottaisivat yhdessä yliopiston kanssa enemmän vastuuta riittävien käytännönopiskelupaikkojen järjestämisestä suomen- ja ruotsinkielisille sosiaalityön opiskelijoille vuosittain.

Monialaisten yliopistollisten sote-keskusten kirjaaminen selkeästi järjestämissopimukseen on tärkeää myös siksi, että HUSin hallitus on kesäkuussa käsitellyt positiivisen vastaanoton saanutta aloitetta yliopistollisen *terveyskeskuksen* perustamisesta, jonka ulkopuolelle sosiaalihuolto ja sen koulutus käytetyn käsitteen ja esityksen sisällön perusteella jäisi tyystin.

Tutkimustoiminnan yhteistyö, yhteensovittaminen ja työnjako -luku herättää kysymyksen, kuuluisiko Helsinki Practice Research Centreä (HPRC) koskeva tekstiosuus enemmän sinne kuin sosiaalihuollon TKKI-toiminnan alueellista koordinaatiota koskevaan lukuun.

Sosiaalihuollon TKKI-toiminnan alueellista koordinaatiota koskevaan lukuun on kirjattu, että sosiaalialan osaamiskeskus Socca sijoittuu HUS-yhtymään. Pidämme ratkaisua osaamiskeskuksen sijoittumisesta tarkoituksenmukaisena. Osaamisen tukikeskustoiminnalla viitattaneen OT-keskukseen eli osaamis- ja tukikeskukseen, jollainen Etelä-Suomeen on perusteilla. Ehdotamme käsitteen täsmentämistä. Yliopistollisia sote-keskuksia ja HPRC:tä koskevat tekstit eivät varsinaisesti liity alueelliseen koordinaatioon, ja niille olemmekin yllä esittäneet sopivampia paikkoja.

Sari Lindblom
Rehtori

Tämä asiakirja on allekirjoitettu

Asian HY/4812/00.13.00/2022 asiakirja

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus